

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Wstęp do socjologii		14.2.0532	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Teorii Socjologicznej i Metodologii Badań Społecznych			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Nauk Społecznych	Socjologia	forma	stacjonarne
		moduł	Podstawowa
		specjalnościowy	wszystkie
specjalizacja			
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Piotr Pawliszak; mgr Łukasz Remisiewicz; dr Dobrosław Mańkowski; dr Piotr Zbieranek			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		5	
Wykład, Ćw. audytoryjne		Uczestniczenie w zajęciach dydaktycznych (W+Ćw):	
Sposób realizacji zajęć		60 godzin	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		Samodzielne opracowanie treści literatury: 40 godzin	
Liczba godzin		Przygotowanie do pracy kontrolnej: 25 godzin	
Ćw. audytoryjne: 30 godz., Wykład: 30 godz.		Razem = 125 godzin (5 ECTS)	
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none">- Analiza tekstów z dyskusją- Dyskusja- Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny)- Praca w grupach- Wykład konwersatoryjny- Wykład problemowy- Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none">- Zaliczenie na ocenę- Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none">- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja- Znajomość zadanej lektury socjologicznej, Test końcowy na podstawie materiału podręcznikowego. Test pisemny lub egzamin ustny, np. przeprowadzony na platformie MS Teams- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi- egzamin pisemny testowy- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru- wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	

Znajomość zalecanych lektur oraz treści wykładów.
Wiedza sprawdzana jest na podstawie testu składającego się 15 do 20 pytań zamkniętych lub półotwartych.
Pod każdym zamkniętym pytaniem znajdują się cztery propozycje odpowiedzi, z którymi zawsze tylko jedna jest poprawna.
Aby uzyskać ocenę pozytywną student musi uzyskać nie mniej niż 51% poprawnych odpowiedzi.
Umiejętności zdobywane podczas ćwiczeń będą weryfikowane grupowym projektem pozwalającym wykorzystać uzyskaną wiedzę w opisie wybranego zjawiska społecznego.

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się**Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi****A. Wymagania formalne**

Brak wymogów formalnych – przedmiot obowiązkowy ogólnosocjologiczny.

B. Wymagania wstępne

Wiedza o społeczeństwie, elementy historii

Cele kształcenia

Poznanie podstaw socjologii. Genezy socjologii, klasycznych ujęć zagadnień życia społecznego, współczesnych trendów w socjologii, metod badań społecznych.

Treści programowe

Zagadnienia wstępne: przedmiot socjologii, powstanie i instytucjonalizacja socjologii jako nauki, socjologia a inne typy poznawania życia społecznego
Socjologia jako poznanie naukowe: poznanie potoczne vs naukowe, proces badawczy, metody i techniki, teoria i jej użyteczność
Socjologia jako nauka wieloparadygmata – podstawowe perspektywy teoretyczne, wybrane typologie
Zachowania, działania, interakcje w życiu codziennym i ich strukturyzacja, stosunki społeczne
Zachowania masowe, zachowania i działania zbiorowe, ruchy społeczne i protest społeczny
Instytucjonalizacja, instytucje społeczne
Organizowanie, organizacje, typ idealny biurokracji, typy organizacji, przemiany organizacji w późnej nowoczesności
Grupa społeczna i więź społeczna: definiowanie, typologia, struktury wewnątrzgrupowe, dynamika grupy
Kulturowe podstawy życia społecznego: pojęcie kultury, definiowanie kultury i jego użyteczność, struktura i elementy kultury: wartości, normy, znaczenia, symbole, mity, ramy interpretacyjne
Typy kultur, wymiary kultur, komunikacja międzykulturowa, przemiany kultury współczesnej, style życia, komunikacja społeczna a kultura
Role społeczne i osobowość społeczna, socjalizacja, wychowanie, edukacja, kontrola społeczna, dewiacja
Tożsamość i jej przemiany (alteracja, konwersja)
Rodzina w życiu społecznym, pokrewieństwo, przemiany form życia rodzinnego
Struktura społeczna i różnicowanie społeczne, klasy i warstwy, dynamika
Władza, polityka instytucjonalna i nieinstytucjonalna, demokracja w ujęciu socjologicznym, uczestnictwo polityczne

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

Andreski Stanisław, Czarnoksiężstwo w naukach społecznych, Warszawa 2002

Berger Peter, Zaproszenie do Socjologii, Warszawa 1998 (i in.)

Giddens Anthony, Socjologia. Warszawa 2005 i nast.

Sztompka Piotr, Socjologia. Kraków 2005

Socjologia. Lektury (red. P.Sztompka i M.Kucia) Kraków 2009 [wybrane teksty]

(prowadzący ćwiczenia podają szczegółowy spis literatury omawianej na zajęciach, w tym także pobocznych materiałów publicystycznych przybliżających tematykę zajęć).

B. Literatura uzupełniająca:

(prowadzący zajęcia przedstawiają spis książek i in. tekstów dla studentów chcących pogłębiać wątki tematyczne poruszane na zajęciach - propozycje do wyboru poniżej)

Znaniecki F., Ludzie teraźniejsi a cywilizacja przyszłości, różne wydania.

2.Weber M., Etyka protestancka a duch kapitalizmu, Lublin 1994.

3.Riesman D., Samotny tłum, różne wydania

4.Goffman E., Rytuał interakcyjny, Warszawa 2006.

5.Goffman E., Człowiek w teatrze życia codziennego, różne wydania.

6.Veblen T., Teoria klasy próżniaczej, różne wydania.

7. Świda-Ziemba H., Człowiek wewnętrznie zniewolony, Warszawa 1997.
8. Ossowski S., O osobliwościach nauk społecznych i inne prace tego autora, różne wydania.
9. Huntington S.P., Zderzenie cywilizacji, Warszawa 1997.
10. Bell D., Kulturowe sprzeczności kapitalizmu, Warszawa 1994.
11. Kłosowska A., Kultury narodowe u korzeni, Warszawa 1996.
12. Bauman Z., 44 listy z późnej nowoczesności, Warszawa 2012 i in książki tego autora.
13. Benedict Ruth, Wzory kultury, Warszawa 2019 i in.
14. Pawelczyńska A., Wartości a przemoc, Zarys socjologicznej problematyki Oświęcimia, Warszawa 1995 i późniejsze.
15. Adamski F., Rodzina, wymiar społeczno-kulturowy, Kraków 2002.
16. Casanova J., Religie publiczne w nowoczesnym świecie, Kraków 2005.
17. Baudrillard J., Ameryka, Warszawa 1998.
18. Imponderabilia wielkiej zmiany. Mentalność, wartości i więzi społeczne czasów transformacji, Pr. zbiorowa pod red. P. Sztompki, Warszawa – Kraków 1999.
19. Benedict R., Wzory kultury, różne wydania.
20. Bourdieu P., Passeron J.C., Reprodukcyjność, Elementy teorii nauczania, Warszawa 2006.
21. Rifkin J., Koniec pracy. Schyłek siły roboczej i początek ery postrykowej, Wrocław 2001.
22. Thurow L.C., Przyszłość kapitalizmu. Jak dzisiejsze siły ekonomiczne kształtują świat jutra, Wrocław 1999.
23. Barber B.R., Dżihad kontra Mcświat, różne wydania.
24. Wallerstein I., Koniec świata jaki znamy, Warszawa 2004.
25. Rifkin J., Wiek dostępu, Nowa kultura hiperkapitalizmu... Wrocław 2003.
26. Friedman T.L., Lexus i drzewo oliwne. Zrozumieć globalizację, Poznań 2001.
27. Wymiary globalizacji kulturowej-wyzwania badawcze, Pr. zbiorowa pod red. M. Kempnego i G. Woronieckiej, Olsztyn 2003.
28. Zagrożenie tożsamości? Problematyka globalizacji w zainteresowaniach polskiej antropologii, pod red. A. Nadolskiej-Styczyńskiej, Wrocław-Lódź 2005, Archiwum Etnograficzne T. 43.
29. Burszta W.J., Różnorodność i tożsamość. Antropologia jako kulturowa refleksyjność, Poznań 2004.
30. Leszczyński A., Ludowa historia Polski, Warszawa 2020
31. Śpiewak P., Obietnice demokracji, Warszawa 2004.
32. Komunitarianie, wybór tekstów, wybrał i wstępem opatrzył, P. Śpiewak, Warszawa 2004.
33. Staniszkis J., Postkomunizm, Gdańsk 2001.
34. Marody M., Giza-Poleszczuk A., Przemiany więzi społecznych, Warszawa 2004.
35. Arendt H., Korzenie totalitaryzmu, różne wydania.
36. Giddens A., Przemiany intymności, seksualność, miłość i erotyzm we współczesnych społeczeństwach, Warszawa 2006.
37. Renzetti C.M., Curran D.J., Kobiety, mężczyźni i społeczeństwo, Warszawa 2005.
38. Foucault M., Nadzorować i karać. Narodziny więzienia, Warszawa 1998.
39. Kranodębski Z., Demokracja peryferii, Gdańsk 2003.
40. Beck U., Władza i przeciwwładza w epoce globalnej, Warszawa 2005.
41. Fromm E., Ucieczka od wolności, Warszawa 2021 i in.
42. Znaniecki F., Socjologia wychowania, Warszawa 2001.
43. Bokszański Z., Tożsamości zbiorowe, Warszawa 2005.
44. Harris M. Krowy, świnie, wojny i czarownice, Warszawa 1985.
45. Bukraba – Ryłska I., Socjologia wsi polskiej, Warszawa 2008.
46. Durkheim É., O podziale pracy społecznej, Warszawa 1999.
47. Duch – Krzysztofek D., Kto rządzi w rodzinie, Warszawa 2007.
48. Douglas M., Jak myślą instytucje.
49. Gergen K.J., Nasycone Ja. Dylematy tożsamości w życiu współczesnym, Warszawa 2009.
50. Kojder A., Godność i siła prawa, Warszawa 2001.
51. Goffman E., Piętno. Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości. Gdańsk 2005
52. Naisbitt J., Naisbitt N., Philips D., High Tech, high touch: Technologia a poszukiwanie Sensu, Poznań 1999.
53. Kleina K., Obracht – Prondziński C. (red.), Społeczność kaszubska w procesie przemian, Warszawa 2012,
https://www.senat.gov.pl/download/gfx/senat/pl/senatzespolnyinformacje/zeszyt/spolecznosc_kaszubska.pdf
54. Sztompka P., Bogunia – Borowska M. (red.), Socjologia codzienności, Kraków 2008.
55. Putnam R., Samotna gra w kręgle: upadek i odrodzenie wspólnot lokalnych w Stanach Zjednoczonych, Warszawa 2008.
56. Leder A., Prześlona rewolucja. Ćwiczenia z logiki historycznej. Warszawa 2014
57. Synak B., Kaszubska tożsamość, ciągłość i zmiana. Studium socjologiczne, Gdańsk 1998.
58. Szlendak T., Socjologia rodziny. Ewolucja, historia, zróżnicowanie, Warszawa 2010.
59. Rancew-Sikora D., Sens polowania. Współczesne znaczenia tradycyjnych praktyk na przykładzie analizy dyskursu łowieckiego, Warszawa 2009
60. Titkow A., Tożsamość polskich kobiet, Warszawa 2007.
61. Tönnies F., Wspólnota i stowarzyszenie, różne wydania.

62. Weber M., Gospodarka i społeczeństwo, Warszawa 2002.
 63. Senett R., Upadek człowieka publicznego, Warszawa 2009.
 64. Senett R., Korozja charakteru. Osobiste konsekwencje pracy w nowym kapitalizmie, Warszawa 2006.
 65. Barney D., Społeczeństwo sieci, Warszawa 2008.
 66. Beckford J., Teoria społeczna a religia, Kraków 2006.
 67. Maffesoli M., Czas plemion. Schyłek indywidualizmu w społeczeństwach ponowoczesnych, Warszawa 2008.
 68. Durkheim É., Samobójstwo, Warszawa 2006.
 69. Lister R., Bieda, Warszawa 2007.
 70. Aldridge A., Konsumpcja, Warszawa 2006.
 71. Inglis F., Kultura, Warszawa 2007.
 72. Smith A.D., Nacjonalizm, Warszawa 2007.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W02 K_W04 K_W07 K_W09 K_U01 K_U09 K_K01 K_K02	<ul style="list-style-type: none"> Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucji takich jak państwo, naród, klasy i warstwy społeczne, grupa etniczna, społeczność lokalna, grupa społeczna, rodzina, partia polityczna, przedsiębiorstwo, zna różnice w zasadach funkcjonowania organizacji społecznych, publicznych i komercyjnych. Zna rodzaje więzi społecznych o charakterze nieformalnym i sformalizowanym powstające w różnych typach grup, sieci społecznych i społeczeństw oraz prawidłowości rządzące ich zmianą. Ma wiedzę o etycznych i obyczajowych normach życia społecznego oraz o normach prawnych i organizacyjnych regulujących życie społeczne, orientuje się w procesach ich wprowadzania i zmian. Zna różne poglądy na temat życia społecznego oraz wybranych struktur i instytucji społecznych wyrażane w świecie potocznym, dyskursie publicznym i naukowym oraz orientuje się w ich historycznej ewolucji.
	Umiejętności <ul style="list-style-type: none"> Potrafi interpretować zjawiska społeczne wykorzystując pojęcia z zakresu socjologii i wyobraźnię socjologiczną. Potrafi przygotować pracę pisemną w zakresie socjologii w języku polskim i angielskim z zachowaniem reguł formalnych tekstu naukowego, wykorzystując podstawowe ujęcia teoretyczne i różne źródła wiedzy o społeczeństwie.
	Kompetencje społeczne (postawy) <ul style="list-style-type: none"> Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie. Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role.
Kontakt	
piotr.pawliszak@ug.edu.pl	